

Передплата на „Буковину“

плата в Чернівцях:

в Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.

в Росії: на цілий рік 12 карбованців, на пів року 6 карб.

в інших державах: на цілий рік 40 фр., на пів року 20 франків.

Для міщан і селян буде виходити „Буковина“ раз на тиждень під неділю і коштувати буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокі число 10 сотників.

Оголошення коштують по 10 сотників від однопальнової стрічки або 10 міщан дрібним друком (petit). При кількорових або при річних замовленнях значний опуст.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині,

виходить що дня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях, ул. Петровича число 2.

Число телефону 176.

Адрес для телеграмів: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устно порозумівати ся що дня від 10—11. рано і 2.—3. пополудни крім неділей і свят.

Надслане по 40 ест. від стрічки, при частійших замовленнях відповідний рабат. Рекламаций неопечатані вільні від порта. Рукописи звертає редакція лише за попереднім застереженням і залученем поштової належності.

Циркулярі яко прилоги коштують по 2, 3 і 4 сотники від штуки.

Належностей за анонси марками поштовими не приймає ся.

Укр. парламентарний клуб в холмській справі.

В Росії від довшого часу заходять ся около того, щоб відділити Холмщину від королівства польського і прилучити до київської губернії. Поляки в Холмщині переводять населення на греко-хатолицьку віру, а се, відомо, дуже вигідний міст до римокатолицизму і до цілковитого спольщення. Поляки з причини наміреного відділення счинили великий галас, називаючи таке поступоване „четвертим розбором Польщі“. В день конституції 3. мая пішли протести, молебні демонстрації скрізь, де лише живуть Поляки. І в Чернівцях на зборах в „Польськім Домі“ протестовано проти відлучення Холмщини від польської землі. Віденське коло польське в торжественній маніфестації заложило протест проти виділення Холмщини.

Справа виділення Холмщини як української землі, являє ся конечною, вона є горячим бажанем всякого Українця. З тої причини із причини маніфестації кола польського мусів український клуб сказати слово від себе.

Засідане руского клубу дня 7. мая отворив голова клубу посол Юл. Романчук такою промовою:

Як загально відомо, наміряють тепер в Росії відділити Холмщину від російської Польщі і злучити її з рускою губернією київською, і се таки й має стати ся незабаром. З уваги, що ходить при тім о країну руску, о руский народ і рускі інтереси, мусимо й ми сказати в сій справі своє слово, тим більше що парламентарне польське коло недавно в урочистій маніфестації зняло протест проти того відді-

лення, а тепер також в Галичині уладжують Поляки численні демонстрації против нього. Отже мушу ствердити, що Холмщина історично і етнографічно є країною не польською а рускою, — що місто Холм в 13. століттю було столицею руских князів і королів, — що Холмщина тогді разом з іншими рускими краями, теперішню східною Галичиною, з належачою тепер до Росії Волинію, творила одну державу і аж в другій половині 14-го століття насильно дістала ся Польщі, але й під польським панованем належала до руского а не польського воеводства, — ще й тепер мешканці того краю є переважно Русини.

Таким чином відділене того краю від російської Польщі і прилученє його до рускої київської землі є цілком природне поновне сполученє однакових складаючих частий, котре повинно було давно вже стати ся. Дятого з вдоволенням вітаємо сей очікуваний факт; але мусимо при тім висказати жаданє, щоби збережено руский характер краю, щоби признано права рускій мові та повну свободу віри для всіх релігій, не тільки для православних, але й для уніятів і інших. Маніфестації, звернені против того поновного сполучення руских країн, руский народ Галичини і Буковини і его заступники мусять рішучо відперти так само, як і неправні польські претенсії до рускої східної Галичини, котру теж, не зважаючи на її етнографічну і історичну ріжницю, проти волі її руских мешканців злучено з польською західною Галичиною. Вкінці мусимо також заздальгиді і против того виступити, щоби Австро-Угорщина не схотіла може на бажанє Поляків як небудь вмішати ся в сю справу, котра

впрочім ніяк не доторкає інтересів нашої монархії.

Руский клуб виразив живими оплесками однодушну згоду з сею заявою свого голови.

Проти нужди!

Посол Лукашевич і тов. поставили наглядчий внесок в справі шкід нанесених кільком громадам на Буковині дощами а також повенію Прута і його притоків.

Економічне положенє буковинського селянства а головно руского, стало в протягу останних 3 ох літ невідраднє. Тяжка зима року 1906/7 знищила цілковито озимину. Найгірше потерпіли повіти Вижницький, Вашківський, Кіцманський, Заставнецький і Черновецький.

Безнастанні зливи, градобите в році 1907, а довготривала посуха в році 1908 принесли цілковиту руїну для бідного населення Буковини.

Сегорічна зима була дуже студена, через що озимина дуже потерпіла.

Не досить того. Зливи в останних днях спричинили вилив Прута і його притоків, що майже цілковито знищило і так непоказну озимину. Наслідком того положенє руского населення на Буковині стало невідраднє і рускому населеню грозить голод.

У виду сего підписані ставлять внесок: Висока палата аволить ухвалити: Визнає ся ц. к. праветельство: 1. аби відписало незаплачені доси податки рускому потерпілому селянству зглядно зробило відповідний опуст в податків. 2. аби по-

Филі моря і любови.

Трагедія на п'ять дій Франца Грільпарцера. (Переклад П. Карманського).

(Дальше).

ГЕРО. Га, що се? Ти говориш, відгомін?

Найшов мене в моїй німій глуші?

Витай мені, прегарна німфо!

ЛЕАНДЕР. Німфо,

Витай мені!

ГЕРО. Не відгомін се є!

Ось голова! — Дві руки! — Муж в вікні!

Знимаєть ся, іде! Клячуть вже на вікні.

Вертай! Лиш крикну, ти пропав.

ЛЕАНДЕР. Позволь лиш мить одну, молю!

Хитаєть ся каміне під ногами;

Як ні, так я у пропасть провалюсь.

Хвилину лиш потім зійду як стій.

Всуваєть ся до світлиці).

ГЕРО. Там стій і не рухнись! — Нещасний,

Що привело тебе?

ЛЕАНДЕР (стоїть в глумній при вході).

Я бачив, світло

Твоє промінем сяло в ніч.

І тут є ніч, тужило ся до світла

І виліз я сюди.

ГЕРО. Хто твій товариш?

Драбину хто держав? хто поміч дав?

ЛЕАНДЕР. Драбина не вела, ні жадна поміч.

Я ноги клав між щілини каміня,

Кропива й блющ руді давала поміч;

І так прийшов.

ГЕРО. Коли-б сховнув ся, впав?

ЛЕАНДЕР. Я-б того хотів.

ГЕРО. А як узрять тебе?

ЛЕАНДЕР. Ніхто не бачив.

ГЕРО. Святото місце опіку

І сторожа тепер прийде сюди,

Нещасний! Ти не чув, що приказали,

І не просила я, що-б ти вертав?

ЛЕАНДЕР. Я дома був, та не найшов спокою;

І верг ся в море та сюди приплив.

ГЕРО. Що? Від далеких берегів Абідос?

Та-ж двох гребців утомить ся плаваю.

ЛЕАНДЕР. Ось, бачиш, я зумів. Як був би вмер,

Піддав ся першій филі та втонув,

То все-ж був ближше тебе пядь одну;

Солодша смерть.

ГЕРО. Вогкий твій волос,

Вогке одів. Ти дрожиш.

ЛЕАНДЕР. Однак не з холоду; огонь трясє.

(Остаючи все ще в глумі, хоче кинути ся на коліна).

ГЕРО. Остав се і лишись! Спочинь хвилину

Во вмиль вертатъ прийдець, Так світло се,

Ся лямпа шлях і ціль тобі вказала?

Ти остеріг, щоби єї скривати в друге.

ЛЕАНДЕР. О не роби! О, лані, не скривай!

Я не прийду ніколи, як не хочеш,

Не відмовляй однак хоч світла лямпи!

Як днесь в ночі безсонний встав я з ложа

І відчинив в низькій хатині двері,

Та з темноти вступив в нову темін,

Лежало море разом з берегами,

Як чорний килим, неподільний, довгий,

Немов сповите в смуток і жалобу.

Давав вже волю дикому говови;

Аж гуль! заблисла перед моїм оком

Мала зьвізда, остання ще надія.

Ниток сріблених безконечна пряха

Простерла світло, сїть, над скорбним світлом.

Се був твій блиск, з вєні тієї лямпа.

Могучо вдарив мого серця жар

І не хотів держатись вже в кайданах.

І я побіг і верг ся в чорне море,

Дивив ся все на світло, як на ціль.

І гак прийшов, до берега добив ся.

Я не прийду ніколи, як не хочеш,

Та не бери мені зьвізди надії

І не скривай розради світла того.

ГЕРО. Юначе добрий, вір, я не тверда,

Хоч тільки трохи взаїмна тобі;

Та годі, я тобі вже раз казала:

Мені призначений є строгий чин,

Жрекині не гадати про любов.

Ще передвчєра, як прийшов, вільна;

Тепер вже пізно. Йди і не вертай.

ЛЕАНДЕР. Та кажуть, люд твій не твердий на серце,

Хиба такі жостокі в вас права?

ГЕРО. Медийді й Бактри на далекім сході

Вбивають сю жрекиню бога сонця,

Що кине оком на коханка свого;

Мій люд не є такий жадний на кров,

Щадить він вправді грішниці жите,

Та проганяє й проклинає її,

А з нею дім цілий і всю родину.

старало ся о скору і видатну поміч з державних средств для потерпішого руского мужика.

З формальних зглядів вносить ся, щоб сей внесок згідно з постановами § 42 регуляміну передано відразу до комісії елементарних нещасть.

Відень, 7. мая 1909.

Лукашевич, Василько, Семака, Спинул, Пігуляк.

3 внутрішніх справ.

3 ради державної.

Підчас обряд над фінансовим предложеном внесено кілька наглих внесень а головню в справі розпущення резервістів домів та в інтересі їх родин. По заяві міністра кравової оборони Георія, що правительство не може згодити ся на внесення, щоби сейчас відкликати доповнюючих резервістів, промовляли в дальшій дискусії всі бесідники за як найскоршим розпущенням резервістів.

Генеральний бесідник проти пос. Прокоп (чеськ. клер.) жалувал ся на лихе поведене з резервістами з дрібної хліборобської класи, а генеральний бесідник за пос. Шумаєр (с.-д.) домагав ся ясної відповіді на питане, коли відішле військова управа резервістів до рідного краю. Вкінці заявив він, що соціальні демократи з уваги на заяву міністра кравової оборони беруть назад першу частину свого внесення.

На вслідок цо бесіди референта приступила палата до голосованя.

Нагляче внесення соціаль-демократів відкинено, а прийнято німецьких поступовців по короткій мериторичній дискусії, в котрій пос. Зайц поставив іменем соціаль-демократів додаткове внесення в справі підмоги для родин резервістів.

Відтак прийнято в голосованю meritum внесення і додаткове внесення пос. Зайца.

Опісля почав пос. Ріхтер мотивувати своє нагляче внесення в справі управи цукрових буряків.

З уваги на те, що на 6. годину було заповіджене засідане бюджетової комісії, просив президент палати бесідника, щоби відложив докінчене своєї бесіди до слідуячого засіданя. Бесідник згодив ся і на сім покінчено засідане.

Слідуяче засідане у вівторок, 11. с. м.

У вівторок має внести також пос. Брайтер нагляче внесення в котрім домагати-меть ся, щоби скликано анкету для приготування нового військового закона. До неї мають покликати репрезентантів адвокатских палат і правників з палати послів.

Угорська криза.

Вже довший час панує в угорській політичній сфері велике напружене, яке грозить перемінити ся в загальну кризу. Партия независимців, як соймова більшість, змагає до того, щоби взяти в свої руки керму правительства та відділити ся від коаліції. Представителем сеї політики є президент палати послів Юст, що з'єднав для ідеї окремішого банку і иньших міністрів та більшість независимців, які мають надію забрати в свої руки кабінет під президентю др. Векерлього, який заперечує рішучо, немов він пристає на подібне предложене.

Щоби ситуацію ліпше пізнати і не допустити независимців до керми, тому, що они ще не доказали своїм дотеперішнім поведенням, що їм можна спокійно передати управу краю, удав ся цісар сам до угорської столиці, покликуючи там важливіших політиків на авдієнцію, щоби вислухати їх погляди на теперішнє політичне положення як також розслідати, чи не було би можливо удержати дотеперішню соймову більшість при кермі. Між иньшими був міністер торговлі Кошут у цісаря на авдієнції, по якій заявив він журналістам, що монарх прийняв його виклад в дуже ласкавий і ввічливий спосіб, робив деякі замітки і зажадав від него навіть інформацій, на що він цілком щиро відповідав. Він відніс з авдієнції таке вражіння, що справа ще й досі не покінчена остаточно.

Деякі часописи підсувають в своїх вістях про події в клубі партії независимців графови Апонієви різні вислови, немов би він мав на своїй авдієнції вказати на небезпеку, яка грозить монархії зі сторони поодиноких сусідних держав. Часоп. „Czernowitzer Tagblatt“ пише навіть в числі з неділі 9. с. м., що граф Апоній мав заявити своїм партийникам по авдієнції у цісаря, що він побоює ся загальної кризи і заа теперішнього стану політичного, а головню зі згляду на зброєня зі сторони Італії та Росії, які мають на цілі ослаблене деяких угорських територій. Та з компетентного боку одержана часопись „Politikai Ertösit“ уповномочнене до заяви, що граф Апоній не говорив подібних речей про жадну сусідну державу.

ДОПИСИ.

Народне віче в Розтоках.

Віче відбуло ся 25. цвітня с. р. Красна погода весняна причинила ся до того, що зібрало ся понад тисячне число Гуцулів. Вічевиків привитав щирими словами пан Методій Огородник і на его внесок вибрано одноголосно до президії Остафій Паліюка, Гаврила Шпитка і Данила Харовюка. Предсідатель Остафій Паліюк відчитав порядок нарад вічевих тай отворив віче.

З референтів забрав перше слово пан Методій Огородник в справі громадских виборів в Розтоках і в своїй ясній зрозумілій бесіді навів всякі примхи теперішнього двірника Андрія Матіоса, котрий як день так ніч волочить ся від корчми до корчми та своїм урядованем по шинках причинив ся до занепаду цілого села.

По розясненню всяких керинь громадских сказав бесідник, що за яких три тижні прийде та година, коли Росточане вже стануть до вибору нових радних громади. На внесок бесідника вибрано виборчий комітет, котрий має старати ся о добрий вислід виборів.

Опісля забрав слово Данило Харовюк і говорив про економічну руїну Гуцульщини, про невідраднє жите в горах, про здирства лихварів та про пияństwo і недбалість Гуцулів.

Віче ухвалило отсі резолюції:

1. Віче просить ц. к. правительство краве, аби податки за біжучий рік стягано аж в осени с. р.

2. Віче просить ц. к. правительство зі згляду на теперішнє невідраднє економічне положення селян о запуску для Розтік.

3. Віче протестує проти неуживаня рускої мови в урядах.

4. Віче просить, аби Рада кравової культури постарала ся і роздавала даром в горах камінну сіль (цілицю) для худоби, так як се діє ся в Галицких горах руских.

5. Віче просить свого посла пана Николая Василька о підпорі інтересів економічних гірського люду вижницького повіту.

Читальня у Вашківцях над Серетом.

В неділю дня 25. цвітня 1909 відбулись загальні збори читальні „Рускої Бесіди“ в Вашківцях над Сер. На збори прибуло споре число місцевих селян. Зборам привидив надучитель Іля Вершигора витаючи зібраних гарними словами і закликаючи до єдности і просвіти, бо лиш тогди може селянин хлібороб надіяти ся на кращу будучність. По сім приступлено до першої точки дневного порядку а то до справоздання касового. Скарбник Іван Костюк здає звіт з діяльності каси. Потім приступлено до вибору старшини. Вибраними вийшли: Самуїл Гуменюк, Іля Вершигора, Юрій Костюк Тодер Турлюк і Юрій Яценко а заступниками виділових: Митро Оляр Мик. і Іван Костюк Дороф.

Дальше збори ухвалили одноголосно, що се товариство вписує ся в члени читальні „Рускої Бесіди“ в Чернівцях. Установлено членську вкладку на цілий рік 50 с. Також ухвалено, щоби кождий член тутешньої каси вписав ся в члени читальні „Рускої Бесіди“ в Вашківцях над Сер. Сю читальню заложено в жовтні 1907 р. За місяць своєї діяльності стрітила її немила пригода, бо старство в Сереті з причини, що основателі не предложили позвіл центрального товариства „Руска Бесіда“ в Чернівцях ц. к. правительству, заборонило діяльність. Се лихо, як пізнійше показали судові доходи скоїла рука ненависної кацапської гнилі, за що мусіли винуватки гірко відповідати перед карним судом в Чернівцях. Вони затримали були важний акт властий і сфальшували імя голови читальні.

Наша громада дуже богата на читальні, бо має їх аж три а то: Польську, кацапську і читальню „Рускої Бесіди“. Найгірше підупала читальня кацапів-киринників, бо вже від 4 років не було

Таке не може бути з Геро, знаєш,
Тому іди й терпи свою судьбу.

ЛЕАНДЕР. Так мало йти?

ГЕРО. Так є; однак не тим самим путем,
Яким прийшов; він небезпечний, бачу.
Крізь тую фіртку, хідником іди,
Він виведе тебе звідсіль.

(З великою натугою прислухуєть ся хвилину).

Однак гляди,

Во — чуй! На всіх богів клянусь,
Я чую кроки там на хіднику!

Ідуть! Вже тут! Нещасна хвиля! Горе!

ЛЕАНДЕР. Нема тут місця, де-б я скритись міг?

Га, там підуй! (Іде до бічних дверей).

ГЕРО. Вийдеш у мій покій?

Лиши ся тут! Посьмів — так найдуть — гинь!

Сама я там підуй.

ЛЕАНДЕР. Надходять.

ГЕРО. (показує на бічні двері). Тут!

Іди ось тут! І лампу теж візьми!

Най темно тут буде. Ти чув? Мерщій!

Та не далеко йди, при дверях будь!

Мерщій, кажу, мерщій!

ЛЕАНДЕР. А ти —?

ГЕРО. Мовчи, іди!

(Леандер бере лампу і відходить бічними дверми. В хаті стає темно).

Тепер, боги, подайте вашу милість!

(Спускає ся на крісло половинною тіла так, що ліве звисаюче коліно доторкаєть ся майже землі, прислонює очі рукою, а чоло опирає на стіл).

Чути зовні голос сторожа сьвятині.

СТОРОЖ. Чи тут ще не сплять?

Янє так само.

ЯНТЕ. Та бачиш, темно скрізь.

(Двері відгаляють ся).

СТОРОЖ. Я бачив сьвітло тут.

ЯНТЕ. Привиділось тобі.

І тут жрекині дім, ти знаєш сам.

СТОРОЖ. Однак що бачив, того не переч.

(Двері зачиняють ся).

Прийде лиш день, покажеть ся, чи ні —

(Слова замовкають, кроки віддаляють ся).

ГЕРО. О ганьба, встид!

ЛЕАНДЕР. Так вже пішли? — І де ти?

Ти, діво, тут еще? (Шукаючи, доторкають ся єї плечий).

ГЕРО (вибухає). Де сьвітло є?

Де лампа? Перше принеси її!

(Леандер виходить).

О, горе все на голову мою!

ЛЕАНДЕР (вертає з лампою).

Тут сьвітло. (Ставить єї).

Дякуй богу враз зі мнов! —

ГЕРО (зриваєть ся швидко).

Ти кажеш, дякуй? Защо? Що живеш?

Се щастє? О, страшний! проклятий!

Чого ти тут? Про себе тільки дбаєш,

Колотив мир моїх спокійних днів,

Троїш гармонію моїх грудий?

Коби було тебе проковтло море,

Як тіло ти до хвилі його спускав!

Коби був впав, усунув ся той камінь,

Якого ти спинаючись, державсь,

І ти — жостокій вид! — Леандер, ох —!

ЛЕАНДЕР. Ну що? Картаї еще!

ГЕРО. Леандер, чув?

Ні, не вертай, кудю ти прийшов,

Сей шлях непевний. — Страшно, люто!

І що се нас, людий, бере у власть

І нам самим відчуває, а другим

В услуги віддає? — Коли вони ішли,

Три кроки лиш відсіль, найшли мене, дивились,

Дрожала я — однак — яке безглузде!

За него був мій страх!

ЛЕАНДЕР. Чи няти віру?

ГЕРО. Остав се! Не рушай мене! — Не добре,

Се, що природу в гліб перевертає,

Гасить се сьвітло, що боги нам дали,

Аби вело нас, як зьвізда полярна

Пловця веде.

ЛЕАНДЕР. Ти кажеш, зле?

А люди всі під небо се підносять,

(Клякає перед нею).

І звать сесе любов.

ГЕРО. Юначе бідний!

До тебе аж прийшло се дивне слово,

І ти його говориш, звеш ся щасним?

(Доторкаєть ся його голови).

І мусиш плисти по бурливім морі,

Де кожда пядь се смерть; прийдеш,

То ждуть на тебе шпігуни, убійці —

(Кидає оком поза себе з перестрахом).

(Дальше буде.)

загальних зборів. Члени сего товариства пізнали „здельки“ кацапського юноша Івана Мельничука по тім, як вислав до Росії зложені ними гроші і від его читальні помало відступили, бо кажуть, що їм Липованської читальні непотрібно.

НОВИНКИ.

Чернівці, 10. мая 1909.

Наєндар. Вівторок 11. (28.) Язона, Созипатра, рим. Беатрикс Д. Схід сонця 4 год. 22 мін., захід 7 год. 31 мін. — Середа 12. (29.) Мемнона, Аксентія, рим. Панкратія М. Схід сонця 4 год. 20 мін., захід 7 год. 32 мін.

Нові почесні горожани. На суботнішнім засіданні черновецької ради громадської поставив бурмістр барон Фірт внесення, щоб іменовано проф. др. Скедлія, др. Штравхера і др. Сімйонівча задля їх визначних заслуг около розвою міста почесними горожанами. Гром. радний Скалят висказався проти сего внесення, однак внесене перейшло великою більшістю голосів, бо проти того внесення голосували лише радні: Скалят, Дучек і Косовські.

Процес проти Кисановича. В суботу продовжився процес проти учит. Кисановича. Справу провадив радник Аляч. Кисанович попереднього судю Коралевича, який провадив проти него розправу майже через цілий рік, відкинувши задля політичних причин. В процесі Кемплер і Айзенберг із завісних шкільних репарацій прийшло між обома сторонами до згоди. Оскаржений заявив, що він у своїй критиці не мав на думці певних осіб, лише саму справу і управу міста. В справі § 312 (образу колявдиційної комісії) звиняє ся обжалований як передше тим, що він був тоді своїм шкільним управителем покликаний до комісії як муж довіри, з поміж учительства, і що він був сам членом тої комісії, отже відпадає всяка преміса якоїсь офіційності. В справі гри в карти прочитує ся вискази одного свідка Едуарда Адельсберґера зложені під присягою, в яких свідок заявляє, що він підчас критичної гри не добачив у обжалованім ніякої некоректності і перед ніким не робив таких тверджень. Задля поновного покликання студента Бахтіґа відложено процес до вівторка (11-го с. м.). Ми вже писали про крутанню п. Кисановича, який в критичнім моменті звичайно перепрошує обраних. Таке й тепер.

Справа російської мови на Буковині і в Галичині. Як звісно кацапські посли з Галичини домагаються ся заведення російської мови в народних і середних школах Галичини і Буковини як обовязкового предмету, а також отворення катедри для російської мови і літератури на університеті в Львові і Чернівцях. Кацапський посол Глібовицький поставив навіть в сій справі внесення на 27. цвітня с. р. в палаті послів Польські часописи займаються ся тепер сим питанням і називають сі нові заходи кацапів провокацією. „Gazeta Narodowa“ пише, що се поступоване кацапів осудять зарівно як Поляки так і Русини-Українці, та замічує, що посол Глібовицький не поважив би ся говорити щось подібного перед своїми виборцями.

Оповідки, іменованія і т. п.

Красивий маршалок барон Василько виїхав до Відня, звідки удасть ся до Німеччини. Дня 5. червня с. р. удасть ся бар. Василько до купелю в Карлсбаді.

Перенесене. Гр. ор. святих Ілю Мачушак перенесено з Шишківців до Веренчанки а гр. ор. святих Ілю Джурумю іменовано адміністратором в Шишківцях.

Посвячене церкві. Дня 23. с. м. посвятить архієпископ др. Рента церкву в Глібоці.

Конкурс. При міській школі в монастирських (Чернівці) опорожнить ся з днем 1. вересня с. р. місце шкільного сторожа. Річна платня виносить 630 К, крім того дістає служачий дармо мешкане і 60 К додатку клясового. В разі вдоволяючого сповнення служби підвищує ся платня що п'ять літ о 100 К, по перших п'ятих літах на 730, по дальших на 830, 930 і т. д. Міські сторожі шкільні мають право після провізійного припису правяного радою громадською дня 9. грудня 1905 р. ч. 401/04. Право на провізію і зараховує ся їм також і той час служби, який провели доти в иншій міській службі. Компетентні о се місце мусять мати окінчений 18. а не окінчений 40. рік життя, а також мусять знати читати і писати. Подання мають бути написані власноручно і має ся до них прилучити метрику, свідоцтво приналежності (Heimatschein), свідоцтво вітчизняності та свідоцтва шкільні. Подання треба вносити до черновецької ради шкільної найдалше до 31. мая 1909 р.

Із штуки і літератури.

3 укр. театру. „Павло Полуботок“ — історична трагедія Осипа Барвінського в 5 діях, а 7 відслоні — дня 5. мая 1909.

Драматичний письменник мусить мати потрійний дар: творити живі постаті, які ділають

немов люди дійсности, а все таки своїми типічними прикметами виростають понад випадковість і пересічність дійсности; зладити поодинокі сценічно оживлені яви, які захоплювали глядача драматичною силою і життєвою вірністю, а вкінці се, що становить властивий драматичний хист, себто пізнати, чи якась подія, якийсь проблем або конфлікт може становити осередок драми, а вибравши таку основу, обробити її так, як сего вимагають закони драматичної техніки і реальні вимоги сцени.

Коли отсю критичну міру приложити до Ос. Барвінського, то виходить, що ні его не можна назвати драматичним письменником, ні его „трагедія“ драматичним твором. Певне, самої ідеї, оживити драматично трагедію „руїни“, вивести на сцену дієві особи сеї сумної доби, не можна назвати хибною; невдача замислів Полуботка, що щиро бажав добра Україні, викликана з одного боку розпадом козацтва, а з другого пляною, консеквентно переведеною діяльністю Петра Великого, конфлікт між централістичними, нівелиційними змаганнями уряду нової російської імперії, а автономними змаганнями козацької старшини — надає ся до драматичного оброблення. Віда в тім, що до сего звяз ся чоловік, який письменничу діяльність розвивав як розривку у довгих, скучних, зимових місяцях. Сам по собі драматичний предмет прибрав під его руками вид такої свого рода „Haupt-ung Staatsaktion“, із великою силою персонажів із неминучим „чорним характером“, де дієві особи не люди, а якісь деревляні манекіни, що рухають ся, наче ті ляльки у різдвянім вертепі по волі автора. Удраматизована хроніка гетьманованія Полуботка у п'яти діях, а сімох відслоні, без ніякої провідної ідеї, скучна, як скучні були ті дні у подільському селі, в яких вона повстала — отсе те вражіння, яке лишило ся у мене по виході з театру.

Міг же собі сільський святих у другій половині 80-их років знаходити приемність в такого рода письменничій діяльності, може мати его твір своє літературно-історичне значіння, але заходить питання, що за ціль мала дирекція театру у виставі сеї штуки. Бо поза кількома патріотичними фразами годі найти там, як сказано, якусь провідну ідею, що змоглаб захопити своїм змістом глядача, веліла забути ему на хвилю і недостачі п'єси.

Жаль було глядіти на артистів, які докладали усіх старань, щоб мертву річ оживити; тільки завдяки грі таких артистів, як пп. Шевченко, Петрович і Стадник та пані Осиповичева і Рубчакова, виходили деякі сцени, в яких хоч іскра драматичности, якось живіше. Пан Манастирський мимо видних зусиль не зумів із своєї ролі зробити нічого живого; лишив ся „чорний характер“ сценічний манекін для перенесення інтриги.

З менших роль треба назвати пп. Островського, Криштофа, Рубчака і Степовича; знаменитий був пан Юрчак в епізодичній ролі архимандрита Нила, п. Коссака у невеличкій ролі полковника Маркевича, судженого Марусі, репрезентував еротично-ліричний елемент в трагедії. — (с.)

„Madama Butterfly“, опера в 3. діях Пуччіного, слова L. Illica і G. Giacosa, (на сцені українського театру дня 8. і 9. мая 1909).

Пуччіні, один із найчільніших репрезентатів новішої італійської оперової музики, сягнув до японських музичних мотивів і на їх основі змалював чудову музичну картину, трагедію жіночої душі в державі „східного сонця“.

Сердечний метелик гине як жертва своєї легковірности, але гине з тою думкою, що своєю смертю zapewнить щастя і спокій життєвий своєму милому. Ся трагедія зілюстрована музикою, повною ліризму, що відзначає ся прегарною, оригінальною інструментацією. Взагалі оркестра займає дуже широке місце в сій опері; части вокальні, з виїмком партії Butterfly і Пінкертена, державні переважно в рецитативі. Конструкційна, щоб так сказати, хіба сеї опери лежить в її довготі; особливо третя дія, що приносить драматичну розв'язку триває так довго, що прямо мучить слухача, однак се винагороджує ему щедро гарна богата інвенцією музика.

Через се ставить опера незвичайні вимоги особливо до артистки що сьпіває титулову партію; п-ні Лопатинська, володіючи економічно своїм голосом висьпала цілу партію без видимого напруження і змучена. Вона чарувала прямо м'яккістю і ліризмом свого голосу, уміючи при тім знайти в відповідних моментах спільний драматичний акцент, а гра достроювалась вповні до сьпіву.

Не можна сего приложити в цілости до її партнера, п. Коссака; поминувши вже те, що его голос надає ся більше до оперетки так обємом, як і силою, піднести треба ще недостачу драматичної дикції, що можнаб доповнити при деякій старанности і докладним перестудіюванню ролі не лише під зглядом вокальним.

Знаменитим, як все, виконавцем ролі конзуля, Scharpless'a, шляхотним в рухах і досконалим вокально був п. Шиманський. П-ні Петровичева, якої гарний і сильний голос ми нераз вже чули, сьпівала Сузукі бездоганно; Однак питомий їй склад уст при сьпіванню пеує подекуди гарне вражіння, бо голос виходить неприродно стиснений.

Знаменитими в масці і дикції були пп. Рубчак в ролі бонзи і Юрчак, як посередник Гиро; рівнож і пп. Петрович, Криштоф, Бучман і Мінченко та п-ні Рубчакова, Левицка і Жарська причинились значно до зложення гармонійної цілости. Хори поминувши деякі дрібні нерівности, які в слідуючих представленнях зникнуть самі собою, функціонували належнито. Осібна похвальна замітка належить ся знаменитій режисерії і директентови, що мав до діла із чужою ему, військовою оркестрою, а вивязав ся із свого завдання вповні вдоволяючо. Загалом цілість зробила як найліпше вражіння так під зглядом музичним як і що до сценічної обстанови, і свідчить дуже корисно про артистичний уровень нашого театру. — (с.)

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 10. мая 1909.

Будапешт, 10. мая. (Кб.) Цісар прийняв сегодня в особливій аудієнції віцепрезидентів палати послів Стефана Раковського і Наваї.

Будапешт, 10. мая. (Кб.) Японський князь Нашімото прибув сюди із своєю подругою. Цісар відвідав князя опісля в його помешканю. Князь відвідав також своєї сторони цісаря і архикнязя Йосифа на царськім дворі.

Нольонія, 10. мая. (Кб.) Берл. телеграма часоп. „Kölnische Zeitung“ доносить: французські часописи опубліковують слідуючу із Петербурга датовану депешу: В дипломатичних кругах запевняють, що похід реакціонерів на Столипіна вийшов від німецької дипломатії, яка добачає в Столипіні проводира німецько-ворожого політики і побоює ся, що его полишене на дотеперішнім становищу віддасть Росію остаточно і з сфери німецьких інтересів. Дося не мав сей замах на Столипіна жадного успіху, тому що більшість думи підпірає его. Як доносять з ознакомлених з тою справою кругів, старають ся проводирі згаданого замаху наклонити цісаря Вільгельма удати ся до Петербурга ще перед відїздом царя на середземне море, щоби привести назад давніші відносини обох держав. Очевидно що така чутка не вийшла з дійсно дипломатичних кругів, які дуже добре знають, що Німеччина не має причини брати участь в борінні проти Столипіна. З достовірного боку доносять нам, що й нема жадної бесіди про подорож цісаря до Петербурга, тому що не прикладає ся великої ваги таких безпідставним погослокам.

Париж, 10. мая. (Кб.) Російський терорист Мошко Ріпе поповнив вчора в одному з тутешних готелів атентат на шефі московської поліції, полковнику Котені, вистрілювши на него чотири рази з револьвера; однак не поцілів его ні разу. Опісля Ріпе зранив з легка голову полковника ручкою револьвера, по чім дав ся без жадного опору арештувати. Він заявив, що хотів убити полковника, щоби відкрити затії російської поліції.

Льондон, 10. мая. (Кб.) В урядовій дорозі опубліковують, що стан здоровля Короля Едварда значно поліпшив ся.

Царгород, 10. мая. (Кб.) Веїлякі несконтрольовані, мабуть пересаджені вісти доносять, що між султаном а молодотурдцким комітетом прийшло до непорозуміння і що головний генерал Шевкет-паша мусів задля сих диференцій інтервенювати, тому що султан загрозив деякі евенуальности. Задля того мав Шевкет-паша опублікувати повідомлене, що армія зірвала всякі зносини з комітетом.

Львівський руский нар. театр тов. „Р. Бесіда“ під дирекцією Йосипа Стадника.

Репертуар:

У вівторок, дня 11. мая с. р. (третий раз):

Madama Butterfly

опера в 3 діях Г. Пуччіного. — Гостинний виступ пані Ф. Лопатинської і п. Й. Шиманського. **Нова велика вистава! Музика військова 41. п. п.!**

В середу, дня 12. мая с. р.:

Бенефіс артистки пані Антонїї Осиповичевої:

Хата за селом

(„Циганка Аза“)

народний образ зі сьпівами і танцями в п'ятих діях І. Крашевського.

В четвер, дня 13. мая с. р. (четвертий раз):

Madama Butterfly

опера в 3 діях Г. Пуччіного. — Гостинний виступ пані Ф. Лопатинської і п. Й. Шиманського. **Нова велика вистава! Музика військова 41. п. п.!**

В п'ятницю, дня 14. мая с. р. (по знижених до половини цінах):

Вихованець

народна оперета в 3 діях Янчука.

Доставці для буковинського звязку урядників

Міжцер & Шехтер, Чернівці

Ринок (напротив буковинської щадниці)

порувають свій багато асортований склад **весняних і літніх артикулів**, як: **капельюхи** для панів і хлопців з ц. к. надвірних фабрик Вільгельма Плеса, Антона Піхлера, І. Гікля Синів, як також італійської фабрики капельюхів Г. Бросаліно. — Великий вибір **біля** білого і колірного для панів і хлопців; ковнярики, маншети, рукавички, шкарпки, паньчохи, хусточки, шельки, палички і камизельки. — Великий вибір **краваток** в найновіших фасонах і красках. — Великий склад **черевинок**, найсолідніше викінчених. — Богатий вибір парасолів і парасольок різного рода.

Замовлення з провінції дешево і сейчас.

Неподобачі ся річи можна відмінати.

Звичайні загальні збори каси пож. і шадн. для громади Бєня ад Брыза, ст. з. з н. п. відбудуть ся дня 20. мая 1909 о 1. годині попол. в „Народнім Домі“ з звичайним дневним порядком. **Іван Сергій**, начальник.

Загальні збори каси пож. і шадн. для гром. Васловівці, відбудуть ся дня 20. мая с. р. о 2. годині попол. з таким дневним порядком: 1. Про стан маєткового, приходів і розходів. 2. Вибір старшини. 3. Згода з касієром. 4. Винайму канцелярії. **Георгій Годованюк**.

Звичайні загальні збори каси пож. і шадн. для громади Шишківці, відбудуть ся дня 16. мая с. р. о 11. годині перед полуднем в „Народнім домі“ з отсим дневним порядком: 1. Прочитанє протоколу з попередних загальних зборів. 2. Справознанє касове і білянс за рік 1908. 3. Доповняючий вибір старшини і ради надзорчої. 4. Вибір касієра і установленє єму річної платні. 5. Підвисшенє кредету для тут. каси і для членів. 6. Постанова о сплачуваню довгу до „Селянської Каси“. 7. Вільні внесення і запитаня. **Пилип Андрук**, начальник.

Загальні збори каси пож. і шадн. для громади Чагор, відбудуть ся дня 16. мая с. р. з звичайним дневним порядком.

Женю ся

Красний блондин 30 літ православної релігії, у шісарській за декретом службі в Чернівцях, 1800 кор. річної платні шукає собі жену панну або вдову без дітей до 28 літ. Може она бути різної релігії лиш не жидівської має бути дуже красна та гарний стан мати, лиш аби мала гарний маєток або готівку. Щастє ходить сльпо. — Фотографія пожадана, за зворотом. Адрес: І. А. poste restante. Чернівці термін до 16. мая 1909-го року. 75 (2—2)

Важне для бездітних.

Є до дарованя гарний здоровий 7-місячний хлопець. Адрес: Г. К. poste restante. Чернівці. Термін до 20. мая 1909. 75 (2—2)

Нові друки для шкіл народних

а то:

нові **свідчення** для учеників і учениць **повторних курсів** і нові **лісти виплати** (Zahlungsliste) для учительства, можна дістати в друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях, улица Петровича число 4.

Союз руских хліборобских спілок на Буковині

„Селяньска Каса“

стоваришенє зареєстрованє з обмеженою порукою повідомляє, що він отворив в себе осібний

Відділ на вадії і кавцїї

і перебирає зложуване вадий і кавций але лиш у публичних корпорациях або до рук власників великої посілости земельної в пупілярних цінних паперах під дуже догідними условиями. Близші інформації даємо в нашій канцелярії в Чернівцях, вулиця Петровича число 2.

Найлучше і вже випробоване
средство на ревматизм есть
NERVOL„Назва правно забезпечена“
аптекара др. Ю. Францова

в Терополі.
Се є знамените усмиряюче средство до натираня против всяких ревматичних боля, простудженя, ломаня костей, плечий гістия і нервових недуг. Прому уважати на напис „Nervol“ і не приимати ніяких „Нервотонів“.

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (фляшчок) 8 кор. з оплатою і упакованєм. Тисячки листів з подякою. — Виписка 2 рази денно до всіх країв. В Чернівцях на складі у Шміда і Фонтіна, в Селетині в дрогерії медичнальній Стерншуса.

24 15—40 н.

Молочне мило

лелійне з коником

найлагідніше мило для шкіри і проти виприсків соняшних.

Всюди до набути.

Ukrainische Rundschau

одинока українська часопись на німецькій мові, що настуває інтереси українського народу перед культурним съѣздом, виходить раз на місяць в обемі 48 сторін з додатками і коштує на рік лише 8. Кор. Є обовязком кожного інтелігентного Русина передплачувати єю часопись. Адреса редакції і адміністрації: Wien XVII/3 Frauenfelderstrasse, 2.

В СКЛЕПІ

„укр. Видавничої Спілки“ в Чернівцях, ул. Пивнична число 6. (побічна від жидівської) — можна получить всі прибори до писаня як також Апробовані взори до краснописи.

Великий зарібок

приносить побічне занятє кождоу господарови, купцеви підприємцеви, урядникови і т. п.

До виробу

Цементових дахівок

не треба фахового знаня. До того спеціальних машин також на сплату ратами, достарчає

155 (—)

І. ШИМОНОВИЧ

Чернівці, ул. Свѣтої Тройці ч. 20.

склад фабричний машин для загального цементового виробу.

Проспекта коштів і цінники даром. — У всіх місцевостях Буковини і східної Галичини, пошукувані заступники. — Писемні оферти адресувати на повисшу фірму.

Найперше і найбільше буковинське естаблїсєма в тій галузи.

Хемічна пральня і фарбарня
ДАМСКОЇ І МУЖЕСКОЇ ГАРДЕРОБИ,

укїє мів ріжнородних материй, як: футер, материй на меблі, гардинок, занавісок, портієр, рукавичок Glacé і корунок.

Спеціальність: Хемічна пральня і фарбарня шовків найліпшої сорти. Взірцева фарбарня і знаменита пральня фіранок різного рода.

САЙФЕРТ і ТУЧАПСКИЙ, Чернівці

Централка:

ул. Руска ч. 15.

Мірні ціни.

Філія:

ул. Кручена ч. 1а
теперішня ул. Д-ра Райса.

Виконанє без закиду.

169 (—)

Замовлення з провінції сейчас.

Цінники даром і оплатно.

Купуйте лиш у своїх людей!

Держіть ся клича Свїй до Свого!

Новоотворене

Високою
ц. к. краєвою управою кон-
цесіонованє

Міжнародне

Бюро Подорожи

„СВІТ“

Средкий і С-ка

в Чернівцях (Буковина), улица Кохановского число 1.

165 (—)

видає карти норабельні до

Банади, Сполучених Держав (Америци),
Аргентини, Бразилії, Азії, Африки
і т. д. і т. д.

Карти на желізницї європейскї, канадискї та америнанскї.
Карти на спальні вози. — Карти прогульковї та окружні.

Купуйте лиш у своїх людей!

Держіть ся клича Свїй до Свого!